

2021-05-06
TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr: AFN 2021/186

Motion – Utveckla strategin för ett drogfritt Nacka för unga

Inkom den 12 oktober 2020 av Khashayar Farmanbar m.fl. (S)

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det, genom befintliga insatser och genom projektet ”Tillsammans för ett drogfritt Nacka för unga”, redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Den 12 oktober 2020 inkom en motion benämnd utveckla strategin för ett drogfritt Nacka för unga. I motionen föreslås att kommunens samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och föräldrar (SSPF)¹ utökas till att även inkludera föreningslivet, samt att kommunens uppsökande arbete stärks för att kunna stödja föräldrar i arbetet för ett drogfritt Nacka för unga.

Motionen har av kommunstyrelsen remitterats till fritidsnämnden, utbildningsnämnden, arbets- och företagsnämnden samt socialnämnden för beredning.

Av utredningen av motionens förslag konstateras att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

Förslagen i motionen

Förslaget i motionen som inkom den 12 oktober utveckla strategin för ett drogfritt Nacka för unga. I motionen anförs att narkotikaanvändningen bland unga i Nacka ökar trots verksamheter som främjar uppfyllelse av Nacka kommuns *Strategi för ett drogfritt Nacka för unga*. Enligt motionärerna behövs

¹ Notera att SSPF står för socialtjänst, skola, polis och fritidsverksamhet. Se vidare i enhetens utredning nedan.

ytterligare insatser i form av kortsiktiga arbetssätt för att komma till bukt med den tillåtande attityden till alkohol och droger hos Nackas ungdomar.

Därför yrkar motionärerna att:

- utöka kommunens samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och föräldrar², till att även inkludera föreningslivet, dvs SSPF utökas till SSPFF för att inkludera föreningslivet i strategin för ett drogfritt Nacka för unga
- stärka kommunens uppsökande arbete för att kunna stödja föräldrar i arbetet för ett drogfritt Nacka för unga

Motionen har av kommunstyrelsen remitterats till fritidsnämnden, utbildningsnämnden, arbets- och företagsnämnden samt socialnämnden för beredning.

Enhetens utredning och bedömning

Arbets- och etableringsenheten har, i samverkan med övriga aktuella nämnder vilka remitterats motionen av kommunstyrelsen, utrett förslagen i motionen och konstaterar följande.

Nacka kommuns målsättning om att minska droganvändningen bland unga i Nacka har pågått under en längre tid. I maj 2018 fattade kommunfullmäktige ett beslut, § 142, om att anta Nacka kommuns strategi *Ett drogfritt Nacka för unga* (KFKS 2016/742). Det övergripande målet med strategin är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk. Strategin gör gällande att Nacka kommun har nolltolerans mot narkotika, dopning och alkohol vad gäller barn och unga. Vidare syftar strategin till att minska tobaksbruk och förhindra att barn och unga i Nacka börjar använda tobak, samt att Nacka kommun erbjuder stöd och vård till de som har en beroendeproblematik i relation till alkohol, narkotika eller dopingpreparat.

Arbetet med att informera och utbilda om riskerna med alkohol, narkotika, dopning och tobak, **ANDT**, bedrivs på flera nivåer i Nacka. Alla som arbetar på kommunens uppdrag mot barn och unga har en viktig roll i det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, doping och tobak. Nacka kommun står även bakom målen i Sveriges nationella ANDT-strategi. Det övergripande målet med den nationella strategin är "Ett samhälle fritt från narkotika och doping, med

² Notera att SSPF innefattar skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet

minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk."

Flera nämnder ansvarar således för att säkra måluppfyllelse av strategin Ett drogfritt Nacka för unga. Olika verksamheter bedriver förebyggande och uppsökande arbeten för att stävja och minska alkohol- och droganvändning bland unga. Nedan följer exempel på förebyggande arbete och de insatser som idag bedrivs och erbjuds av verksamheter inom Nacka kommun.

SSPF står för samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamheter. SSPF bedrivs i syfte att stötta barn och ungdomar i Nacka att välja bort kriminalitet och droger. SSPF fångar tidigt upp riskbeteenden hos unga för vilka det finns en oro för exempelvis hög skolfrånvaro, brottsliga aktiviteter eller droganvändning. SSPF syftar till att tillsammans med den unga och dess vårdnadshavare hitta en gemensam lösning utifrån att fokusera på det som är positivt och förstärka det som är bra.

Fritidsgårdar har infört ambulerande fritidsledarskap vilket innebär att fritidsledare vistas ute bland ungdomar på torg och andra platser där de unga vistas. Flera fritidsgårdar har även utökade öppettider med bland annat lördagsöppet på flera fritidsgårdar.

Ungdomsteamet bedriver socialt fältarbete och är kommunens uppsökande verksamhet. Ungdomssamordnare arbetar förebyggande och stödjande där ungdomar vistas, genom att skapa relationer med ungdomar och deras föräldrar, för att i tidigt skede kunna förstå de ungas behov och kunna ge relevant stöd. Ungdomsteamet arbetsleder **Polarna Nacka**, en grupp ungdomar mellan 17 och 20 år, som framför allt bedriver fältverksamhet ute på helgkvällar och nätter, ungdomshelger och stora ungdomsevent. Projektet **RoS – Respekt och självrespekt** är en del av det uppsökande arbetet som bedrivs på skolor, där ungdomssamordnare lär känna barn och unga i en vanlig klassrumsmiljö, på dagtid och vid flera tillfällen.

Mini-Marias uppdrag är att bedöma och behandla alkohol- och droganvändning bland ungdomar som bor i Nacka. Mini-Maria erbjuder även unga och föräldrar råd och stöd i att hitta sätt att hantera situationer med känt eller misstänkt användande av alkohol, droger eller spelmissbruk.

Samarbeten, exempelvis det drogförebyggande arbetet som bedrivs genom ett samarbete mellan Myrsjö skola och Boo församling.

Arbets- och företagsnämndens verksamheter deltar i kommunens förebyggande arbete mot missbruk av tobak, alkohol och droger hos ungdomar. Verksamheten bidrar till att erbjuda fler ungdomar en meningsfull sysselsättning genom bland annat studieförberedande praktik för ungdomar som inte påbörjat eller hoppat av gymnasiet. Att förtydliga syftet för feriearbeten och att arbeta för att öka andelen prioriterade ungdomar som erbjuds feriearbete under sommaren är även det en medveten satsning för att fler unga ska få en meningsfull sysselsättning på sommaren.

Kommunstyrelsen har vidare ett särskilt uppdrag under 2022 att i samverkan med skolor, socialtjänst och barn- och elevhälsan öka insatserna för förbättrad psykisk hälsa hos unga samt för minskad alkohol- och drogkonsumtion hos unga. Målet är att Nackas resultat i Stockholmsenkäten inom dessa områden ska förbättras.

Trygghetsvårdar som delvis finansieras av bostadsbolag arbetar trygghetsskapande och förebyggande delvis genom relationsbyggande i Orminge och Fisksätra. **Kommunvakter**, beviljade genom framtidsfonderna, ska kunna stationeras på platser som blir brottsdrabbade. Kommunvakternas uppdrag inkluderar att bygga relation med ungdomar som vistas i kommunen, i kombination med relationsskapande såväl med andra trygghetsfrämjande verksamheter som med kommunala verksamheter, näringsliv och civilsamhälle.

Som ett komplement till ovan nämnda insatser för att leva upp till strategin ”Ett drogfritt Nacka för unga” ansökte direktörer för fem nämnder medel ur framtidsfonderna för projektet **”Tillsammans för ett drogfritt Nacka för unga”**. Projektet syftar till att föreningar och civilsamhället ska engageras än mer i arbetet med att stärka skyddsfaktorer för barns och ungas psykiska hälsa och välbefinnande. Kommunstyrelsen beviljade (KFKS 2020/918) den 25 oktober 2021 totalt 1 500 000 kronor ur trygghetsfonden för genomförande av projektet under 2022. Projektet startades upp i januari 2022 och leds av en projektledare på enheten för kultur och fritid. Syftet med projektet är att främja verksamheter som skapar en meningsfull fritid för fler unga i Nacka. Detta då en meningsfull fritid anses vara en avgörande framgångsfaktor för att förebygga droganvändning bland unga. Föreningar och representanter för civilsamhället bjuds in att söka medel för att i sitt arbete med barn och unga addera aktiviteter som bidrar till att skapa goda kontakter med vuxna och andra jämnåriga, bidra till en meningsfull fritid för fler barn och unga samt verka för låg tolerans vad gäller normbrytande beteende och nolltolerans när det gäller droger. Projektet vänder sig till ungdomar vilka inte deltar i någon föreningsaktivitet, besöker fritidsgårdar eller på annat sätt deltar i

fritidsaktiviteter. Fokus i projektet ligger således på att erbjuda aktiviteter för unga som idag inte har en meningsfull fritid.

Genom projektet ”Tillsammans för ett drogfritt Nacka för unga” förväntas ytterligare positiva effekter att uppnås genom ökad involvering av föreningslivet i det förebyggande arbetet för måluppfyllelse av strategin för ett drogfritt Nacka för unga.

Arbets- och företagsnämnden finner, mot bakgrund av ovanstående, att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom de i motionen angivna förslagen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Enligt Barnkonventionens artikel 33 ska barn skyddas från narkotika. Alla som arbetar på kommunens uppdrag mot barn och unga har en viktig roll i det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, doping och tobak. Syftet är att få barn och unga att inte börja använda några beroendeframkallande preparat och senarelägga åldern för en eventuell alkoholdebut. Nacka kommuns förebyggande arbete har en viktig uppgift att bidra till strategin Ett drogfritt Nacka för unga, samt till nolltoleransen mot narkotika, dopning och alkohol vad gäller barn och unga. Ett samordnat förebyggande arbete mellan nämnderna som svarar på motionen är avgörande för att minska risken för missbruk i familjer och bidrar därmed till en minskad utsatthet för barn och unga i Nacka kommun.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1: Motion – Utveckla strategin för ett drogfritt Nacka för unga

Bilaga 2: Nacka kommuns strategi Ett drogfritt Nacka för unga, KFKS 2016/742

Susanne Nord
Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör
Stadsledningskontoret

Karin Dreik
Förändringsledare
Arbets- och etableringsenheten